

Journal of Education Studies

Volume 4
Issue 5 November-December 1974

Article 11

1-1-1974

สนทนา กับ เอ. เอส. นิล

อาภรณ์ ชาดิขุข

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ชาดิขุข, อาภรณ์ (1974) "สนทนา กับ เอ. เอส. นิล," *Journal of Education Studies*: Vol. 4: Iss. 5, Article 11.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.4.5.10

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol4/iss5/11>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

สนทนา กับ เอ. เอส. นิล

- รูดแมน** ตลอดเวลาที่ผ่านมาไม่นานท่านได้ทำอะไรเกี่ยวกับการศึกษาบ้าง
- นิล** ผมไม่คิดว่าผมจะมีคำตอบสำหรับคำถามนี้ แม้ผมจะมีความรู้ดีกว่าผมต้องการให้ทุกคนมีเสรีภาพรวมทั้งตัวผมด้วย
- รูดแมน** ถ้ามองกลับไปในงานที่ท่านได้ทำมา ท่านคิดหรือไม่ว่า งานที่ท่านทำกับเด็กตามอุดมคติของท่านได้ประสบความสำเร็จ
- นิล** ผมคิดเช่นนั้น และไม่เคยสงสัยในเรื่องนี้เลย แต่กระนั้นก็ตามเป็นการยากที่จะพิสูจน์ได้ แต่ผมไม่เคยเสียใจหรือผิดหวังเลยแม้แต่เพียงชั่วขณะ ตลอดเวลา ๕๐ ปีที่ผมทำงานมา ผมไม่คิดว่าผมเดินทางผิด ตราบใดที่เด็ก ๆ มีทัศนคติเกี่ยวกับชีวิตได้ถูกต้อง พอเหมาะพอควร ผมไม่สนใจว่าต่อไปเขาจะเป็นศาสตราจารย์หรือคนกวาดถนน คำถามของคุณเป็นคำถามที่ต้องตอบ และเป็นเรื่องที่ผมได้พบมาตลอดเวลาที่อยู่ซัมเมอร์ฮิลล์ ลองคุยกันดูก็ได้เรื่องการศึกษา ผมว่าจอห์นโฮลท์ สนใจเกี่ยวกับ **ขบวนการเรียนรู้** ส่วนผมสนใจเรื่อง **ขบวนการดำรงชีวิต** ผมไม่สนใจเด็กจะเรียนหรือไม่เรียน เรามีครู ๘ คน นักเรียน ๖๔ คน บทเรียนมีพร้อมถ้าเด็กต้องการจะเรียน ทั้งนี้เพราะเกี่ยวกับระบบการสอบภายนอกที่เด็กจะต้องไปพบ แต่ผมคิดว่านั่นก็ยังเป็นเรื่องไม่สำคัญ ผมไม่สนใจว่าเด็กจะไม่เรียนเลยตลอดเวลาที่เขาอยู่ซัมเมอร์ฮิลล์
- รูดแมน** ท่านมีความคิดเกี่ยวกับหนังสือของอิวาน อิลลิช อย่างไร เขาเขียนเรื่องสังคมที่ไม่มีระบบโรงเรียน นั่นเป็นวิธีการเกี่ยวกับที่ท่านกำลังทำอยู่ที่ซัมเมอร์ฮิลล์หรือเปล่า . . . คือพยายามขจัดความคิดที่ว่าโรงเรียน คือ สถานที่ที่ทุกคนต้องไปศึกษาหาความรู้
- นิล** ก็อาจจะเป็นได้ แต่ความคิดของผมค่อนข้างโบราณในบางอย่าง เช่น เรายังมีห้องเรียน มีเสียงระฆังเตือนให้เด็กไปห้องเรียน แต่เด็กก็มีเสรีภาพในการที่จะ

ไปเข้าห้องเรียนหรือไม่เข้าก็ได้ ผมไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการที่เด็กทุกคนจะต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตาม เด็กซัมเมอร์ฮิลล์จะไม่ทำตามผู้ใด เขาไม่ใช่ฝูงแกะ ผมเห็นภาพยนตร์โทรทัศน์เกี่ยวกับเด็กในประเทศจีนเป็นจำนวนพัน ๆ คน ถูกต้อนให้เดินเข้าแถวเรียง ๔ คุณก็เห็นแล้วภาพเหล่านี้มีอยู่ทุกหนทุกแห่งในอเมริกา และแม้ที่นี้จะพูดอีกอย่างก็ได้ว่า ซัมเมอร์ฮิลล์ได้พยายามโดยไม่รู้ตัวที่จะจัดความคิดของคนกลุ่มใหญ่ที่ต้องทำอะไรเหมือนกัน ว่าตามกัน และเรากำลังก้าวไปสู่ความคิดอ่านที่เป็นส่วนบุคคลมากขึ้น

รูดแมน ท่านได้ติดต่อกับนักเรียนเก่าของท่านบ้างไหม นักเรียนของท่านเหล่านั้นเมื่อออกไปสู่สังคมภายนอก ซึ่งเต็มไปด้วยระเบียบแบบแผนแล้ว เขาเป็นอย่างไรบ้าง

นิล ผมได้พบหลายคน ทุกคนมีงานทำ ไม่เห็นก่อเรื่องราวใดๆ นักเรียนคนหนึ่งเป็นศาสตราจารย์ในวิชาประวัติศาสตร์ อีกคนเป็นศาสตราจารย์ในวิชาคณิตศาสตร์ นักกฎหมาย เป็นหมอ คนที่เป็นศาสตราจารย์วิชาคณิตศาสตร์พูดกับผมว่า “สิ่งที่ผมจะปฏิบัติต่อลูกของผม คือ จะเลี้ยงดูเขาในบรรยากาศแห่งเสรีภาพ ผมอยาก让他เข้าใจความหมายนี้เพื่อจะได้ปฏิบัติต่อลูกหลาน ต่อผู้อื่นในทำนองเดียวกัน” ผมว่านี่คือสิ่งที่เราทุกคนควรลงมือทำ ส่วนนักเรียนเก่าคนอื่นๆ ไปมีอาชีพทางด้านศิลปะบ้าง ทางวิชาชีพบ้าง มีผู้ปกครองคนหนึ่งพูดกับผมว่า “วัตถุประสงค์ของซัมเมอร์ฮิลล์จะไม่ประสบผลสำเร็จจนกว่าจะถึงชั่วอายุคนที่สอง เพราะเราได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างไม่ถูกต้อง แต่ซัมเมอร์ฮิลล์ได้ช่วยเราให้พ้นจากการบีบบังคับของครอบครัว” ผมคิดว่าในชั่วอายุคนที่สองเราคงได้มองเห็นทางที่เรา กำลังทำอยู่ในขณะนี้บ้าง

รูดแมน ท่านพอจะบอกได้ไหมว่าในชั่วอายุคนที่สามจะเป็นอย่างไร

นิล ผมคงไม่มีชีวิตยืนยาวพอที่จะดูผลในตอนนี้

รูดแมน แต่ก็เป็นเรื่องน่าสนใจที่จะมองไปและดูปฏิกิริยาที่คนหนุ่มสาวมีต่อเสรีภาพที่พ่อแม่ได้ให้แก่เขา ใช่ไหมครับ

นิล ผมไม่คิดว่าเขาจะมีปฏิกิริยาต่อ “เสรีภาพ” คงไม่มีแน่ๆ ในเรื่องเสรีภาพ เราสามารถไปไกลได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จะมีขอบเขตบ้างเล็กน้อยเท่านั้น แต่

รูดแมน ผมมองไม่เห็นว่าจะมีเสรีภาพใด ๆ อีกที่จะไปไกลยิ่งกว่าที่เราทำกันอยู่ในเวลานี้ที่ซัมเมอร์ฮิลล์ ผมได้ให้คำจำกัดความของเสรีภาพที่เรามีที่ซัมเมอร์ฮิลล์ว่า ที่ซัมเมอร์ฮิลล์ทุกคนทำทุกอย่างได้ตามความพอใจของตน โดยที่ไม่ไปรบกวนผู้อื่น ที่ประตูโรงเรียนมีป้ายแผ่นใหญ่พร้อมกฎ ๘ ประการ เขียนเอาไว้ เรื่องนี้ทำให้ผมเข้าใจว่า เสรีภาพนั้นก็ย่อมมีระเบียบกฎเกณฑ์ เรื่องนี้เป็นความจริงเพียงใดเท่าที่ท่านคลุกคลีกับเรื่องนี้มา

นิล ถูกต้อง

รูดแมน ถ้าเช่นนั้นอะไรคือขอบเขตของเสรีภาพ ขอบเขตของเสรีภาพอยู่แต่เพียงว่าตัวเราต้องไม่ไปรบกวนสิทธิของผู้อื่นเพียงเท่านั้นหรือ

นิล ก็เป็นเช่นนั้น ด้วยเหตุนี้ผมจึงไม่ต้องการจะมีโรงเรียนใหญ่ ๆ ถ้าผมมีโรงเรียนใหญ่ ผมไม่สามารถจะให้มีการปกครองตนเองได้ เราทั้งหมดมาพบกันและตั้งกฎของเราเอง มีการพูดและออกเสียง ถ้าคุณมีเด็ก ๑๐๐ - ๒๐๐ คน คุณจะทำอย่างนั้นไม่ได้ คุณจะต้องเลือกผู้แทนและสมาชิกของสภา และไม่มีปัญหาในที่สุดท้ายออกมาในรูปประชาธิปไตยจอมปลอมนั่นเอง

รูดแมน ปัจจุบันนี้มีเด็กที่ซัมเมอร์ฮิลล์กี่คน

นิล ผมจำไม่ค่อยได้ เข้าใจว่าประมาณ ๖๔ คน เด็กอเมริกัน เยอรมัน และมีสวีต ๒ คน เรามีเด็กผิวดำที่นั่นด้วย แต่เด็ก ๆ ไม่สนใจในเรื่องสีหรือผิว มีเด็กยิวที่นั่นหลายคนแต่เด็ก ๆ ก็ไม่รู้ว่ายิวคืออะไร ผมยังไม่รู้เลยว่าใครเป็นใคร ไม่มีใครรู้หรือสนใจอยากจะรู้ เรามีความอดทนต่อกันและกัน ในเรื่องประชาธิปไตยนั้นก็ต้องมีขอบเขตจำกัดเหมือนกัน เช่น ภรรยาของผมไม่เคยถามเด็กว่าเขาต้องการอาหารชนิดใด ผมไม่เคยถามเด็กว่าต้องการให้ผมเลือกครุฑชนิดใดมาสอนเขา และเขาก็ไม่ต้องการเรียกร้องสิทธิเหล่านี้ ประชาธิปไตยในความหมายของเขาคือการรู้จักดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน และถ้าผู้ใดทำให้สังคมที่อยู่ด้วยกันมัวหมองด้วยการกระทำใด ๆ ก็ตาม เขาก็จะตกลงกันว่าควรจะทำประการใดต่อคน ๆ นั้น

รูดแมน ฟังดูแล้วน่าสนใจดี เพราะสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันนี้จะเรียกร้องมากยิ่งขึ้นใน

ทุก ๆ เรื่อง เช่น เรื่องการบริหารงานในสถาบัน การว่าจ้าง การไล่ออก และการเรียกร้องในเรื่องการเลื่อนตำแหน่ง เด็กซัมเมอร์ฮิลล์ไม่ต้องการสนใจเรียกร้องในอันที่จะมีอำนาจ มีเสรีภาพในเรื่องเหล่านี้บ้างหรือ

นิล นั่นก็เป็นเรื่องถูกต้อง

รูดแมน ท่านจะยินยอมไหม ถ้าเด็กจะเรียกร้องสิทธิของเขาในเรื่องเหล่านี้

นิล ผมไม่ยินยอม เพราะเด็กยังไม่มีความรู้พอที่จะสนับสนุนการกระทำของเขา อย่างไรก็ตาม ไม่นานมานี้เองผมจ้างครูสอนวิชาศิลปะคนหนึ่ง ต่อมาเมื่อเด็ก ๆ เข้ามาหาผมบอกว่าครูคนนั้นไม่ดี เขาจะไม่เข้าไปเรียนกับครูคนนี้อีก ผมจึงเชิญครูผู้นั้นมาพูดคุย และบอกเขาว่าเขาจะต้องพิสูจน์ตนเองเพราะเด็ก ๆ ร้องเรียนว่าการสอนของเขาไม่ดีใช้ไม่ได้ เด็กมีเสรีภาพที่จะทำได้เพียงเท่านั้น คือ ไม่ไปเข้าห้องเรียนของครูผู้นั้นเสีย แต่เขาก็ไม่มีเสรีภาพจะไปแต่งตั้งหรือถอดถอนครูผู้นั้น

รูดแมน เด็ก ๆ ให้เหตุผลแก่ท่านอย่างไรว่าครูคนนั้นสอนไม่ดี

นิล เขาบอกว่าครูไม่มีความคิดสร้างสรรค์ บทเรียนน่าเบื่อหน่าย ครูเข้าไปยุ่งวุ่นวายกับรูปที่เขาวาด และเอาพู่กันสับใส่เขาซึ่งเป็นเรื่องน่าเกลียด ถ้าทำเช่นนั้นจริง ๆ เด็ก ๆ จึงประชุมและเรียกครูผู้นั้นว่า “คนโง่เลือนครือน” ครูผู้นั้นได้บ่นให้ผมฟังมากมายเกี่ยวกับเด็ก ๆ ผมจึงพูดกับเขาว่า “ถ้าครูต้องการเกียรติ ต้องการยศ คุณไม่ควรเลือกมาสอนที่นี่” ครูที่ซัมเมอร์ฮิลล์ไม่คิดว่าตนเองมีความแตกต่างจากผู้อื่นใด ผมว่าครูหลาย ๆ คนชอบทำตนเป็นเสมือนพระเจ้า เต็มไปด้วยเกียรติ เต็มไปด้วยยศศักดิ์ ใครแตะต้องไม่ได้ เขามีความคิดว่าถ้าเขาปฏิบัติเหมือนอย่างมนุษยธรรมคาปฏิบัติกันเขาจะเสียเกียรติ และห้องเรียนจะกลายเป็นที่อยู่ของคนบ้าไป คุณเชื่อหรือไม่ว่า ระเบียบวินัยนั้นแหละที่สร้างความกลัวขึ้นมา

รูดแมน เด็กจะอยู่ที่ซัมเมอร์ฮิลล์กี่ปี

นิล เด็กอยู่ที่นั่นตั้งแต่อายุ ๕ - ๑๖ ปี เด็กอเมริกันออกไปเมื่ออายุ ๑๕ ปี ไม่มีใครอยู่จนถึงอายุ ๑๖ ปี เพราะเมื่อเด็กอายุ ๑๕ ปี หรือ ๑๖ ปี เขาจะเริ่มพูดว่า “ผมอยากลงมือทำอะไรข้างนอกบ้าง”

รูดแมน เด็กได้พบผู้ปกครองบ่อยครั้งใหม่

นิล เด็กส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ เขากลับไปบ้านประมาณ ๑ เดือน ตอนคริสต์มาส และอีก ๑ เดือนตอนอีสเตอร์ และอีก ๒ เดือนตอนฤดูร้อน

รูดแมน เมื่อเขากลับโรงเรียนเขาเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง ท่านสังเกตบ้างไหม

นิล ผมเคยพาเขาไปส่งที่สถานีรถไฟไปลอนดอน ตอนเขากลับบ้านก็เห็นเขานั่งอ่านหนังสือเงียบๆ และสองเดือนผ่านไปเขากลับโรงเรียน ผมไปรับ เขาก็ตะโกนวิ่งไปวิ่งมาที่รถไฟ

รูดแมน ทักษะของผู้ปกครองเป็นอย่างไรบ้าง เท่าที่เห็นได้ชัด คือ ผู้ปกครองส่งลูกของตนมาอยู่ที่นี้เพราะพอใจวิธีการของซัมเมอร์ฮิลล์

นิล แต่ไม่เป็นเช่นนั้นเสมอไป เมื่อ ๒-๓ ปีก่อน เราได้รับเด็กอเมริกันอายุ ๘, ๙, ๑๐ ขวบไว้ เด็กเหล่านี้มีปัญหาทั้งนั้น มองเห็นได้อย่างชัดว่าผู้ปกครองต้องการกำจัดเด็กเหล่านี้ และเมื่อไม่รู้ว่าจะส่งไปที่ไหนก็ส่งมาที่เรา ผมก็เกลียดวิธีการส่งเด็กกลับคืนเหมือนกัน แต่ในที่สุดผมต้องทำ ผมส่งคืนไป ๑ คน เด็กคนนั้นพูดว่า เขาเกลียดโรงเรียนแล้วๆ เช่นนี้ เขาต้องการกลับบ้าน ถ้าไม่ส่งเขากลับบ้าน เขาจะทุบหน้าต่างโรงเรียนให้หมด และในที่สุดผมก็ต้องส่งเขากลับบ้าน เมื่อเขาทุบกระจกหน้าต่างห้องเรียนไป ๓๒ บาน

รูดแมน ท่านเห็นด้วยกับข้อสรุปของผมไหมครับว่า บ้านที่เต็มไปด้วยความรักความอบอุ่นมีส่วนช่วยเด็กมาก

นิล เด็กที่ดีและมีความสุขมากที่สุดคือเด็กที่มาจากบ้านที่มีความรัก เด็กที่ถูกทอดทิ้งในสมัยที่เขาเป็นเด็กๆ ย่อมต้องการสิ่งทดแทน ดังนั้นโรงเรียนของเราจึงมีสภาพเหมือนครอบครัว เพราะเราสามารถทดแทนให้สิ่งที่เขาไม่เคยรับได้บ้าง ดังนั้นถ้าโรงเรียนใดเกินไปมีนักเรียนถึง ๑๒๐๐ คน ครูก็ไม่สามารถช่วยอะไรเด็กได้

รูดแมน ท่านแบ่งห้องเรียนเป็นชั้นๆ ใช่มั้ย

นิล เรามีชั้นเรียน และเราเลื่อนชั้นเรียนให้เด็กทุกภาคเรียน เช่น จอนนีอยู่ชั้น ๓ และถ้าเขาคิดว่าเขาควรขึ้นไปอยู่ชั้น ๔ เขาก็เลื่อนขึ้นไปโดยอัตโนมัติ เขาเลือกและตัดสินใจด้วยตัวเอง การเลื่อนชั้นเป็นเพียงการนำทางให้เด็กเท่านั้น

รูดแมน ถ้าเด็กขอลื่อนจากชั้น ๓ ขึ้นไปอยู่ชั้น ๔ โดยที่ไม่ได้เรียนรู้อะไรเลย และครูผู้สอนเห็นว่าเด็กยังไม่สมควรจะเลื่อนชั้นไป เพราะไม่ได้เรียนตามหลักสูตรกำหนดไว้ ครูมีสิทธิยับยั้งการขอเลื่อนชั้นของเด็กหรือไม่

นิล ครูจะไม่ทำเช่นนั้น แต่ถ้าอยากทำครูต้องเรียกเด็กผู้นั้นมาและสอนให้เป็นส่วนตัวตามหลักสูตรนั้น ผมได้จัดการสอนประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และอังกฤษออกไป แต่ให้คงคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ไว้ โดยเรียนคณิตศาสตร์จากหนังสือ แต่ทุกเรื่องดำเนินไปตามคณะกรรมการ

รูดแมน ผมคิดว่า จอช เกานน์ นักปรัชญาทางการศึกษาอาจโต้แย้งว่า วิธีของเด็กที่ซัมเมอร์ฮิลได้รับการอบรมในเรื่องของความคิดและความเชื่อมากกว่าสิ่งอื่น

นิล คุณจะพูดเช่นนั้นก็ได้ตามที่คุณต้องการ ผมก็ไม่เข้าใจเหมือนกันว่า การอบรมในเรื่องความคิดและความเชื่อนั้นหมายความว่าอย่างไร ผมเข้าใจว่าความหมายนี้อาจต้องรวมอำนาจเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย เช่น ฮิตเลอร์ จะให้ผู้ใดปฏิบัติตามคำสั่งของตนก็ต้องมีอำนาจเข้าไปถ้าจุนจึงจะได้ผล ครูใหญ่โรงเรียนอีตันสามารถดำเนินการทุกอย่างได้ราบรื่นก็โดยมีอำนาจประกอบ แต่บุคคลที่ได้รับการอบรมแบบลักษณะเช่นนี้จะกลายเป็นผู้มีปมด้อยโดยไม่รู้ตัว เพราะเขาถูกบีบบังคับให้ทำให้รับรู้ แต่ที่ซัมเมอร์ฮิลล์จะไม่ใช่เช่นนั้นนั้น หลายครั้งที่มีการลงคะแนนเสียง บางที่ข้อเสนอต่างๆ ของผมยังแพ้คะแนนเสียง ผมก็ไม่ว่าอะไร เพราะผมถือว่าตนเองไม่ใช่ผู้ทรงไว้ซึ่งอำนาจในโรงเรียนแต่เพียงผู้เดียว ความคิดและความเชื่อในทัศนะของผมหมายความว่า การที่ใครคนหนึ่งได้เสนอแนะวิธีการดำรงชีวิตให้กับคนส่วนใหญ่ปฏิบัติ และถ้าบุคคลเหล่านั้นไม่เห็นด้วย ไม่ปฏิบัติ ก็เป็นสิทธิของเขาที่จะกระทำเช่นนั้น เพราะไม่มีใครฉลาดไปกว่าใคร.

A Conversation with A.S. Neille by Herbert G. Rudman :
The Education Digest Jan. 1973.

แปลโดย อภรณ์ ชาติบุรุษ